

N:o 9.

Ank. till Riksd. Kansli den 23 Febr. 1885, kl. 12 midd.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition, med förslag dels till Lag angående säkerhet för utbekommande af utflyttningsbidrag och andra ersättningar i anledning af laga skifte, dels ock till Förordning angående tillägg till 136 § i Kongl. Maj:ts förnyade nådiga stadga om skiftesverket i riket den 9 November 1866.

I skrifvelse den 9 Maj 1880 anhöll Riksdagen, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till författning i syfte att bereda större säkerhet, än för närvarande eger rum, för utbekommande af sådant bidrag eller ersättning, som omförmäles i 13 kap. stadgan om skiftesverket i riket den 9 November 1866.

Med anledning af denna begäran framlade Kongl. Maj:t för 1883 års Riksdag följande förslag till

»Förordning angående skyldighet för ny egare af jord att svara för utflyttningsbidrag m. m., som vid laga skifte blifvit bestämtd.

Häri genom förordnas som följer:

Har vid laga skifte blifvit bestämtd, att bidrag till utflyttning eller ersättning för odling eller vanhäfd å jord eller för stånds-kog, plantering eller torfjord skall gäldas af egare till jord, som i skiftet ingått,

Bih. till Riksd. Prot. 1885. 7 Saml. 8 Häft.

vare, derest jorden öfvergår till ny egare, denne pliktig svara för hvad af det bidrag eller den ersättning förfaller till betalning eller utgörande, sedan han egare blifvit.»

Med anledning af denna Kongl. proposition väcktes äfven inom Andra Kammaren en enskild motion i ämnet.

Med hufvudsaklig anslutning till grunderna för denna senare, antog Riksdagen för sin del följande

»Lag

angående förmånsrätt till betalning för fordran å utflyttningsbidrag m. m., som vid laga skifte blifvit bestämtdt.

Häri genom förordnas som följer:

Har vid laga skifte blifvit bestämtdt, att bidrag till utflyttning eller ersättning för odling eller vanhäfd å jord eller för ståndsskog, plantering eller torfjord skall gäldas af egare till jord, som i skiftet ingått; då häfte samma jord, i hvars hand den komma må, för det bidrag eller den ersättning; och njute den, som eger sådan fordran, enahanda förmånsrätt till betalning ur jorden, som enligt 17 kap. 6 § Handelsbalken tillkommer enskild räntegegare för afgäld af fast egendom.»

Med denna lag syntes Riksdagen något stadgande i den rigtning, som innefattades i Kongl. Maj:ts ofvan anförda proposition, icke vara behöfligt.

Vid granskning i Högsta Domstolen af det utaf Riksdagen för dess del antagna lagförslag afstyrktes detsamma af sex bland de sju ledamöter, som deltog i utlåtandet. Det anmärktes, att förslaget innebure, att, sedan egare af jord fått sig ålagdt att utgifva sådan ersättning, som i förslaget afsåges, blifvande egare af samma jord skulle i obegränsad framtid svara för samma ersättning; att af den använda redaktionen ej otvetydigt framginge, att den föreslagna förmånsrätten för ersättningsbeloppen vid laga skifte skulle, såsom i 17 kap. 6 § Handelsbalken sägs, vara inskränkt till vissa år från det ersättningen förfölle till betalning; att för i fråga varande fordringar skapades en ny, tyst förmånsrätt, hvilken icke vore förenlig med det skydd, som borde lemnas åt fastighetskrediten i allmänhet, eller med de rättigheter, in-teckningshafvare redan kunde hafva förvärfvat; att, särskildt med hänsyn till ståndsskog, in-teckningshafvare saknade all säkerhet derför, att icke den ökade skogstillgången genast af egaren afverkades och de derför inflytande medlen af honom utgäfves till infriande af andra förbindelser än sådana, som egde förmånsrätt i jorden; samt att äfven

hvarje ny egare af skiftad jord måste erfara olägenhet deraf, att han förväfvat sig jord, hvarpå möjligen hvilade en sakrätt, om hvars tillvaro han funne svårighet att förskaffa sig full visshet.

Med afseende å hvad sålunda blifvit mot lagförslaget anmärkt, fann Kongl. Maj:t detsamma icke kunna godkännas, hvarom Riksdagen underrättades i skrifvelse af den 12 Januari 1884.

Till innevarande Riksdag har nu Kongl. Maj:t under den 9 sistlidne Januari aflåtit en så lydande proposition i ämnet:

»Med öfverlemnande af de i Statsrådet och Högsta Domstolen i ärendet hållna protokoll, vill Kongl. Maj:t härmed jemlikt 87 § Rege- ringsformen hafva i nåder föreslagit Riksdagen att i ett sammanhang antaga följande förslag till

1:o. *Lag angående säkerhet för utbekommande af utflyttningsbidrag och andra ersättningar i anledning af laga skifte.*

Häri genom förordnas som följer:

Har vid laga skifte blifvit bestämdt, att bidrag till utflyttning eller ersättning för odling eller vanhäfd å jord eller för ståndskog, plantering eller torfjord skall gäldas af egare till jord, som i skiftet ingått, då ege den, som har sådan fordran, der den ej stått inne längre än ett år efter förfallodagen, att ur jorden, ändå att den kommer i annans hand, njuta betalning med enahanda förmånsrätt, som enligt 17 kap. 6 § Handelsbalken tillkommer enskild räntegärdare för afgäld af fast egendom.

2:o. *Förordning angående tillägg till 136 § i Kongl. Maj:ts förnyade nådiga stadga om skiftesverket i riket den 9 November 1866.*

Häri genom förordnas, att 136 § i Kongl. Maj:ts förnyade nådiga stadga om skiftesverket i riket den 9 November 1866 skall erhålla ett tillägg af följande lydelse:

Har vid skifte blifvit bestämdt, att ersättning för ståndskog skall af delegare i skiftet gäldas, skall egodelningsrättens ordförande ofördrojligen, efter det fastställelse å skiftet meddelats, låta i allmänna tidningarna tre gånger och genom Konungens Befallningshafvande i länskungörelserna en gång införa kungörelse, innehållande uppgift å

den ersättning, som skall från hvarje egolott utgå, och de tider, på hvilka den skall betalas. Kostnaden härför ersättes af skifteslaget och fördelas så, som angående skifteskostnader här ofvan sägs.»

Denna Kongl. proposition har af Kamrarne blifvit hänvisad till behandling af Lag-Utskottet; och får Utskottet, efter verkställd granskning af propositionens innehåll, under åberopande af de skäl, som för propositionen blifvit anförda i Statsrådet, hemställa,

att Riksdagen må antaga Kongl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 23 Februari 1885.

På Lag-Utskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.
